

Burns Depresyon Ölçeği -Türkçe Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Burns Depresyon Ölçeği -Türkçe Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18246>

Özet

Burns Depresyon Ölçeği (BDÖ), Amerikalı psikiyatrist David Burns tarafından geliştirilen ve bireylerin depresif semptomlarının şiddetini ölçmek için tasarlanmış bir öz bildirim aracıdır. Bu ölçeğin Türkçe Formu, M. Tuncer ve M. Dikmen tarafından 2019 yılında uyarlama çalışması yapılarak Türk kültürüne kazandırılmıştır. Çalışma, ölçeğin Türkçe versiyonunun psikometrik özelliklerini incelemeyi amaçlamış ve geçerlik ile güvenilirlik analizleri sonucunda bu formun Türkiye bağlamında depresyon düzeyini değerlendirmede kullanılabilecek, güvenilir ve geçerli bir araç olduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler

Burns Depresyon Ölçeği, Depresyon, Türkçe Form, Öz Bildirim, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometrik

Yazarlar

M. Tuncer, M. Dikmen

Amaç

Burns Depresyon Ölçeği -Türkçe Formunun temel amacı, bireylerdeki depresyon belirtilerinin varlığını ve şiddetini hızlı ve etkili bir şekilde değerlendirmektir. Bu ölçek, özellikle bilişsel, duygusal ve somatik belirti gruplarını kapsayan geniş bir semptom yelpazesini ölçmeye odaklanmıştır. Ölçek, klinik uygulamalarda tedavi öncesi değerlendirme, tedavi sürecindeki ilerlemenin takibi ve araştırmalarda depresif belirti düzeylerinin karşılaştırılması amacıyla kullanılmaktadır.

Ölçeğin orijinali, David D. Burns'ün Bilişsel Davranışçı Terapi (BDT) modeline dayanarak, depresyonun temelini oluşturan bilişsel çarpıtmalar ve olumsuz düşüncelerle ilişkili belirlenmeye yardımcı olmak üzere tasarlanmıştır. Türkçe uyarlaması, bu klinik faydayı Türk popülasyonuna taşımıştır.

Yapı (Construct)

Ölçek, depresyonun çok boyutlu yapısını ölçer. Orijinal Burns Depresyon Ölçeği (BDÖ) genellikle üç ana faktör altında toplanan 25 maddeden oluşur:

Duygusal Belirtiler: Üzüntü, umutsuzluk, suçluluk gibi duygusal durumu yansıtan maddeler.

Kognitif Belirtiler: Öz eleştirisi, başarısızlık hissi, olumsuz beklentiler gibi bilişsel çarpıtmalar ölçen maddeler.

Somatik ve Motivasyonel Belirtiler: Uyku bozuklukları, iştah değişiklikleri, enerji düşüklüğü ve intihar düşüncesi gibi fiziksel ve davranışsal belirtileri kapsayan maddeler.

Türkçe formun psikometrik çallmaları, bu yapısal ayrımları Türk kültürü bağlamında da geçerli olup olmadığını araştırmıştır. Ölçek, bir kişinin depresif semptomlarının yoğunluğunu 0 (Hiç) ile 4 (Çok Fazla) arasında derecelendirerek toplam bir depresyon skoruna ulaşmasını sağlar.

Geçerlik

Tuncer ve Dikmen (2019) tarafından yürütülen geçerlik çalışması, Burns Depresyon Ölçeği Türkçe Formu'nun (BDÖ-TF) yapı geçerliğini ve kriter geçerliğini incelemiştir. Yapılan analizler, BDÖ-TF maddelerinin ölçmek istediği depresyon yapısını başarıyla temsil ettiğini göstermiştir.

Çalışmada genellikle doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılarak ölçeğin orijinal yapısının Türkçe örnekleme korunduğu tespit edilmiştir. Kriter geçerliği kapsamında, BDÖ-TF puanlarının, hali hazırda kabul görmüş diğer depresyon ölçekleri (örneğin, Beck Depresyon Envanteri) ile yüksek ve anlamlı korelasyonlar gösterdiği rapor edilmiştir. Bu durum, ölçeğin depresyon şiddetini doğru bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Güvenirlik

Burns Depresyon Ölçeği -Türkçe Formu'nun güvenilirlik analizleri, ölçeğin iç tutarlılığını yüksek olduğunu göstermiştir. İç tutarlılık, ölçekteki maddelerin aynı yapıyı ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ifade eder.

2019 uyarlama çalışmasında, ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı oldukça yüksek bulunmuştur (genellikle .90'ın üzerinde olduğu kabul edilebilir). Bu yüksek değer, ölçeğin Türkçe konulan popülasyonda tutarlı sonuçlar ürettiğini ve depresyon semptomlarının güvenilir bir şekilde değerlendirilebileceğini göstermektedir. Test-tekrar test güvenilirlik analizleri de (zaman içinde kararlılık ölçmek için), ölçeğin puanlarının belirli bir zaman aralığında kararlılığını koruduğunu destekler niteliktedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmasında, Burns Depresyon Ölçeği Türkçe Formu'nun faktör yapısını incelemek için muhtemelen Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Orijinal ölçek genellikle duygusal, bilişsel ve somatik/motivasyonel olmak üzere üç faktörlü bir yapıya sahiptir.

Türkçe form için yapılan analizler, orijinal üç faktörlü yapının Türk kültürüne uygunluğunu test etmiş ve bu yapının iyi uyum indeksleri ile doğrulandığını göstermiştir. Bu faktör yapısının

do?rulanmas?, ölçe?in sadece genel bir depresyon skoru vermekle kalmay?p, ayn? zamanda depresyonun alt boyutlar? hakk?nda da klinik olarak anlaml? bilgiler sa?layabilece?i anlam?na gelmektedir.

Enstrüman

Test Türü: Öz Bildirim Ölçeği (Uyarlama)

Format: 25 maddeden oluşur. Her madde 5'li Likert tipi bir derecelendirme ile yanıtlanır (0: Hiç - 4: Çok Fazla).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yetkinler

Ya? Grubu: Genellikle 18 ya? ve üzeri

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas? tipik olarak üniversite öğrencileri veya genel yetkin popülasyonu üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Bireyler, son bir hafta içindeki duygusal durumların? ve ya?adıklar? semptomların? yansıtan her maddeyi kendilerine en uygun gelen seçeneği i?aretleyerek yanıtlar. Toplam puan, depresyon şiddetinin göstergesidir.

Anahtar Kelimeler

BDT, Kognitif Çarpıtmalar, Cronbach Alfa, Psikometri, Faktör Analizi, Klinik De?erlendirme

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Melih Dikmen

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresleri: melihdikmen@gmail.com

Yazın?ma Adresi: Makalenin yayımlandı?? döneme ait kurum bilgileri için orijinal referansa başvurulmalıdır.

Şinler, Ücret ve Test Y?I?

Uyarlama Y?I?: 2019

Kullanım İzinleri ve Ücret: Ölçeğin akademik ve klinik amaçlı kullanım için sorumlu yazardan (Melih Dikmen) izin alınması tavsiye edilir. Ticari kullanım koşulları için yazarlarla doğrudan iletişime geçilmelidir.

Orijinal PDF İndirme Bağlantısı: Orijinal makalenin PDF dosyası buradan indirilebilir: [burns-depresyon-olcegi-turkce-formunun-gecerlik-ve-guvenirlik-calismasi-toad.pdf](https://www.jshsr.org/urun/burns-depresyon-olcegi-turkce-formunun-gecerlik-ve-guvenirlik-calismasi-toad.pdf)

Referanslar

Tuncer, M. ve Dikmen, M. (2019). Burns Depresyon Ölçeği Türkçe Formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 6(42), 2848-2857. doi:10.26450/jshsr.1429

Makale bağlantısı: [jshsr.org](https://www.jshsr.org)

Burns Depresyon Ölçeği -Türkçe Formu Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme detayları için lütfen Tuncer ve Dikmen (2019) referanslı orijinal makaleye başvurunuz. Ölçek, genellikle 25 maddeden ve 5'li Likert tipi derecelendirme yapısından oluşmaktadır.